

Fylkesadministrasjonen
Utdanningsavdelingen

Vår dato
08.09.2009

Vår referanse
2009/02461-6

Vår saksbehandler
Arne Aarnes/33 34 41 92

Deres dato

Deres referanse

Kunnskapsdepartementet
Pb. 8119 Dep
0032 OSLO

Høring - forslag til endring i opplæringsloven og privatskoleloven - bortvisning av elever

Vedlagt følger høringsuttalelse fra Vestfold fylkeskommune. Det vises til saksforelegg i sak 17/09 i hovedutvalget for utdanning og saksprotokoll fra møte 1. september 2009.

Med hilsen

Øyvind Sørensen
direktør

Arne Aarnes
Seniorrådgiver

Vedlegg:

- Saksforelegg for Hovedutvalg for utdanning i Vestfodl fylkeskommune, sak 17/09.
- Saksprotokoll fra møte 1. september 2009.

Arkivsak 200902461
Arkivnr. E: B30 &13
Saksbehandler Arne Aarnes
Saksgang
Hovedutvalg for utdanning

Møtedato 01.09.2009
Sak nr. 17/09

Høring - forslag til endring i opplæringsloven og privatskoleloven - bortvisning av elever

Fylkesrådmannens innstilling

Lovendringsforslaget støttes med språklig omformulering som ivaretar følgende presiseringer:

- 1) skolens personale likestilles med lærerne mht delegert myndig til bortvisning
- 2) bortvisningen kan gjelde fra fellesarenaer i tillegg til undervisningen
- 3) kravet om forsvarlig tilsyn ved bortvisning fra undervisningen/fellesarenaen for resten av timen/inntil resten av dagen er å forstå slik at eleven kan fortsette aktuelle læringsaktiviteter på skjermet arena, hvilket innebærer at eleven dermed ikke taper ugjenkallelig læringsarbeid, samtidig som fellesskapet skjermes fra utilbørlig forstyrrelse
- 4) bortvisning for inntil en dag kan gjennomføres med skriftlig reprimande og protokoll over hendingsforløpet og melding til foresatte for elever som er umyndige; dvs ivaretagelse av pkt 3 innebærer at inngrepet ikke er å forstå som enkeltvedtak med krav om saksbehandling etter forvaltningslovens saksbehandlingsregler for dette
- 5) forseelsens alvorlighetsgrad sammenholdt med forhistorie og sammenlignbare tilfeller avgjør om situasjonen skal følges opp med enkeltvedtak etter forvaltningsloven om bortvisning for mer enn en dag. Skolens administrasjon håndtere enkeltvedtaket.

Tønsberg 5. august 2009

Mette Bjune
fylkesrådmann

Øyvind Sørensen
Direktør

Vedlegg:
Høringsbrev med høringsnotat

Innledning

Det er fra Kunnskapsdepartementet mottatt høringsforslag til endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringsloven) og forslag til endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova). Endringen gjelder bestemmelsene om bortvisning.

Høringsnotat og lovforslag er også tilgjengelig på departementets internettside på følgende adresse: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/hoeringer.html?id=1976>.

Høringsfristen er 6. oktober 2009.

Saksutredning

Bortvisning fra undervisningen er regulert i opplæringsloven, §§ 2–10 og 3-8 for henholdsvis grunnskole og videregående opplæring, og tilsvarende i privatskoleloven, § 3-10. Regelverket er nærmere presisert i rundskriv Udir-07-2005 Om ordensreglement i grunnskoler og videregående skoler.

Det følger av refererte bestemmelser at det er rektor selv som kan fatte avgjørelser om bortvisning. Er rektor fraværende, vil personen som fungerer i rektors fravær ha denne myndigheten. Myndigheten kan ikke overlates til andre. Dette innebærer at faglærerne eller andre tilsatte ikke kan fatte avgjørelse om bortvisning selv, men må sende elever til rektor slik at vedkommende rektor kan beslutte å bortvise eleven.

Etter departementets vurdering er bortvisning fra opplæringen for en kortere eller en lengre tidsperiode en alvorlig sanksjon. Det er derfor viktig at regelverket knyttet til bortvisning ivaretar hensynet til elevenes rettssikkerhet, samtidig som det åpner for muligheten til å vise bort elever når det er nødvendig. Regelverket må ikke være til hinder for en god, situasjonstilpasset og myndig klasseledelse som fremmer alle elevenes læring. Derfor foreslås det nå at myndighet til å vise bort elever fra undervisningen for opptil en dag kan delegeres fra henholdsvis rektor og daglig leder til faglærere.

Det ønskes synspunkter på hvorvidt annet personale også skal gis slik myndighet og for hvor lang tidsperiode.

Departementet bemerker at lovendringen ikke endrer vilkårene for bortvisning. Vedtak om bortvisning for en eller flere dager, samt bortvisning for resten av et kurs eller tap av rett til videregående opplæring, er enkeltvedtak etter forvaltningslovens § 2, og saksbehandlingsreglene i forvaltningslovens kap. III – VI gjelder. Refsingstiltak skal ha hjemmel i skolens ordensreglement. Heller ikke skolens tilsynsansvar berøres. Skolen må derfor ha et system for å ivareta dette på en hensiktsmessig måte.

Fylkesrådmannens bemerkninger

Lovendringen gir en riktig understøttelse av faglærerens autoritet til å reagere. Som departementet uttrykker det i innledningen på høringsnotatet: *Konsekvent grensesetting er en nøkkel for å skape et godt læringsmiljø preget av ro, orden og respekt.*

Etter fylkesrådmannens oppfatning er det prinsipielt ingen grunn til å frata annet personale rett til å reagere i forhold til episoder utenfor undervisningstimene, men bortvisningssaker med enkeltvedtak krever at skolen har en samlet oversikt slik at sanksjoner skjer forholdsmessig i forhold til gjentatte forsømmelser og sammenlignbare tilfeller, og ikke bare spontant ut fra øyeblikkssituasjoner, jf også tilsynskravet. Derfor må skolen ha en samlet oversikt og behandle saken i lys av hva som har vært forhistorie. Ut over dette er det selvfølgelig et krav om at elever stoppes i aktiviteter som er av fare for dem selv eller andre og om nødvendig fjernes fra situasjonen. Men det vil da kunne skje i form av nødvergerett. Med fare forstås da 1) fysisk/psykisk skade og 2) fare for at lærings situasjonen

ødelegges. Så blir sanksjoneringen og enkeltvedtaket noe som må utferdiges i etterkant av det akutte inngrepet.

Fylkesrådmannen merker seg departementets presisering av at avgjørelser om bortvisning for mindre enn en dag ikke vil være å regne som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. (Høringsnotatet pkt 3 siste punktum.) Dette skillet mellom inntil en dag og flere dager, sammenholdt med kravet om tilsyn, innebærer at sanksjoner med bortvisning fra undervisningen/fellesarenaen for resten av timen/resten av dagen kan betraktes som forvisning til en skjermet arena hvor eleven har mulighet til å gjenoppta læringsaktiviteter uten å skade andres utbytte av opplæringen. Graden av forseelse, sett i forhold til forhistorie og presedens i tilsvarende saker vil så gi skolen tid til å avklare om forseelsen skal forfølges med enkeltvedtak om bortvisning for mer enn en dag, eller som forseelsen skal forbli med skriftlig reprimande og protokoll over hendelsesforløpet og melding til foresatte for umyndige elever.

Med disse presiseringene vil fylkesrådmannen tilrå at lovforslaget omformuleres slik at det ivaretar følgende presiseringer:

- skolens personale likestilles med lærerne mht delegert myndig til bortvisning
- bortvisningen kan gjelde fra fellesarenaer i tillegg til undervisningen
- kravet om forsvarlig tilsyn ved bortvisning fra undervisningen/fellesarenaen for resten av timen/inntil resten av dagen er å forstå slik at eleven kan fortsette aktuelle læringsaktiviteter på skjermet arena, hvilket innebærer at eleven dermed ikke taper ugjenkallelig læringsarbeid, samtidig som fellesskapet skjermes fra utilbørlig forstyrrelse
- bortvisning for inntil en dag kan gjennomføres med skriftlig reprimande og protokoll over hendingsforløpet og melding til foresatte for elever som er umyndige; dvs ivaretagelse av pkt 3 innebærer at inngrepet ikke er å forstå som enkeltvedtak med krav om saksbehandling etter forvaltningslovens saksbehandlingsregler for dette
- forseelsens alvorlighetsgrad sammenholdt med forhistorie og sammenlignbare tilfeller avgjør om situasjonen skal følges opp med enkeltvedtak etter forvaltningsloven om bortvisning for mer enn en dag. Skolens administrasjon håndterer enkeltvedtaket.

Fylkesadministrasjonen
Utdanningsavdelingen

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak 200902461
Arkivnr.
Saksbehandler Arne Aarnes

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Hovedutvalg for utdanning	01.09.09	17/09

HØRING - FORSLAG TIL ENDRING I OPPLÆRINGSLOVEN OG PRIVATSKOLELOVEN - BORTVISNING AV ELEVER

Hovedutvalg for utdanning **01.09.09**

Fylkesrådmannens innstilling

Lovendringsforslaget støttes med språklig omformulering som ivaretar følgende presiseringer:

- 1) skolens personale likestilles med lærerne mht delegert myndig til bortvisning
- 2) bortvisningen kan gjelde fra fellesarenaer i tillegg til undervisningen
- 3) kravet om forsvarlig tilsyn ved bortvisning fra undervisningen/fellesarenaen for resten av timen/inntil resten av dagen er å forstå slik at eleven kan fortsette aktuelle læringsaktiviteter på skjermet arena, hvilket innebærer at eleven dermed ikke taper ugjenkallelig læringsarbeid, samtidig som fellesskapet skjermes fra utilbørlig forstyrrelse
- 4) bortvisning for inntil en dag kan gjennomføres med skriftlig reprimande og protokoll over hendingsforløpet og melding til foresatte for elever som er umyndige; dvs ivaretagelse av pkt 3 innebærer at inngrepet ikke er å forstå som enkeltvedtak med krav om saksbehandling etter forvaltningslovens saksbehandlingsregler for dette
- 5) forseelsens alvorlighetsgrad sammenholdt med forhistorie og sammenlignbare tilfeller avgjør om situasjonen skal følges opp med enkeltvedtak etter forvaltningsloven om bortvisning for mer enn en dag. Skolens administrasjon håndtere enkeltvedtaket.

Møtebehandling

Fylkesrådmannens innstilling pkt 1-5 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Lovendringsforslaget støttes med språklig omformulering som ivaretar følgende presiseringer:

- 1) skolens personale likestilles med lærerne mht delegert myndig til bortvisning
- 2) bortvisningen kan gjelde fra fellesarenaer i tillegg til undervisningen
- 3) kravet om forsvarlig tilsyn ved bortvisning fra undervisningen/fellesarenaen for resten av timen/inntil resten av dagen er å forstå slik at eleven kan fortsette aktuelle læringsaktiviteter på skjermet arena, hvilket innebærer at eleven dermed ikke taper ugjenkallelig læringsarbeid, samtidig som fellesskapet skjermes fra utilbørlig forstyrrelse
- 4) bortvisning for inntil en dag kan gjennomføres med skriftlig reprimande og protokoll over hendingsforløpet og melding til foresatte for elever som er umyndige; dvs ivaretagelse av pkt 3 innebærer at inngrepet ikke er å forstå som enkeltvedtak med krav om saksbehandling etter forvaltningslovens saksbehandlingsregler for dette
- 5) forseelsens alvorlighetsgrad sammenholdt med forhistorie og sammenlignbare tilfeller avgjør om situasjonen skal følges opp med enkeltvedtak etter forvaltningsloven om bortvisning for mer enn en dag. Skolens administrasjon håndterer enkeltvedtaket.